

ODE OF DELIGHT UPON  
RECOGNIZING THE MOTHER

།ལྷ་མགུར་ཨ་མ་ངོས་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་བརྟུགས་སོ།

by

Jangkya Rölpe Dorje

---

།ཨེ་མ་ཧོ།

E MA HO

།ཟབ་མོ་ཉེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་ངོ་ཚས།  
།རྗེ་བཞིན་བརྗེན་པ་རྩ་སྟོན་པའི་སྐྱ་མ།  
།བཀའ་དྲིན་འཁོར་མེད་དེ་སྙིང་དབུས་བརྟུགས་ཤིག། །

O Lama, how to repay your kindness for showing me  
The naked reality of emptiness clothed in profound  
dependent origination! How marvelous that is!  
Please stay unceasingly in the center of my heart.

།གང་དྲན་ཐོལ་བྱུང་གི་ཚིག་གསུམ་སྣའོ།

I shall sing a few verses about what has suddenly inspired my mind.

།ཨ་མ་གཞན་མོ་དེ་ཡུན་རིང་སྟོར་བའི།  
།བྱ་ཚུང་སྟོན་པ་ང་ཇི་ཞིག་ལྟར་དེ།  
།ཨ་མ་དྲིན་ཅན་དང་ལྷན་ཅིག་འདུག་པ།  
།ངོ་མ་ཤེས་པ་དེ་ཤེས་ལ་ཁད་སྣང་ངོ།  
།རྗེ་ཇོ་ཉེན་འབྱུང་དེས་སྐོག་ཏུ་བསྟན་པས།  
།ཡིན་ཡིན་མིན་མིན་དེ་ཨེ་ཡིན་སྟེ་མོ།

It seems that, like a small crazed child who's lost  
His darling mother for so long,  
I'm about to know that ancient one  
– lost through lack of recognition only–  
Who was kindly with me all the while.  
Since Sir Dependent Origination reveals her in a hidden manner,  
I'm prone to think, “That’s she! That’s she!”  
Yet upon closer examination I wonder, “Is that really she at all!”

གཟུང་འཛིན་སྣ་ཚོགས་འདི་ཨ་མའི་འཇུག་བག  
སྐྱེ་འཆི་འཕོ་འགྱུར་འདི་ཨ་མའི་བརྟུན་ཚིག  
བསྐྱེད་མེད་ཨ་མ་ཡི་ཁོ་བོ་བསྐྱེད་སོ།  
རྩོམ་རྟེན་འགྱུར་དེ་སྐྱོབ་པར་རེ་འོ།

All that apprehends and is apprehended are the mere vicissitudes  
of Mother's smiling face;  
Birth, death, and transmigration, false terms apparent in her description.  
Infallible Mother, while you elude me deluded,  
I'll put all hope of refuge in Sir Dependent Origination.

རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཨ་མ་རྒྱན་མོ།  
ཁོ་ནའི་དྲིན་གྱིས་ནི་གོལ་བ་རེ་སྟེ།  
གཟུང་འཛིན་འདི་ཉིད་ཀོ་འདི་ལྟར་ཡིན་ན།  
དུས་གསུམ་རྒྱལ་བས་ཀྱང་སྐྱོབས་ཐབས་མི་འདུག།

Truly, dear old Mother, my hope of liberation lies only  
In the kindness of your being singular in aspect,  
For, if apprehended and apprehender were really dual as they appear,  
Indeed, even the status of the Buddhas of the three times would be  
powerless to protect me.

འགྱུར་བ་སྣ་ཚོགས་འདི་འགྱུར་མེད་ཨ་མའི།  
རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པས་ན་གོལ་རྒྱུར་འདུག་གོ།

However, since these diverse dependent changes are  
merely manifestations of my changeless mother,  
For sure one can become liberated.

ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་བརྗོད་མེད་ཨ་མ།  
ཅིར་ཡང་བརྟུན་བ་ཡི་པར་བརྟེན་ཚུར་བརྟེན།  
འདི་ག་ཅམ་ཞིག་ལ་གོ་རྒྱུ་འདུག་གོ།  
པ་རྒྱན་བཅའ་བས་ནི་མ་རྟེན་པ་དེ།  
མ་རྒྱན་རྟེན་པ་ཁོ་ཡིན་པར་འདུག་པའི།  
ཨ་མའི་པར་ནས་ནི་པ་རྒྱན་རྟེན་པས།  
པ་མ་དྲིན་ཅན་གྱི་བྱ་ང་སྐྱོབས་སྐྱད།

My mother's ineffable and ultimately nowhere fixed,  
She's everywhere in disguise as "over here" and "over there" reliant.  
In fact, this is all that is to be understood.

When searching for my old Father he's not to be found,  
For instead of finding him I find my old Mother.  
Why? Because one only finds old Father in Mother's lap.  
Thus, it's said that I'm the protected child of these kind parents.

གཅིག་མིན་གཞན་མིན་གྱི་ཨ་མའི་བཞིན་རས།  
རྩོམ་རྩོམ་འབྱུང་གི་མེ་ལོང་ནང་ན།  
ཟིན་པ་མེད་ཚུལ་གྱི་ཡོད་ཡོད་འདྲ་སྟེ།  
སྦྱོན་པ་ང་འདྲའི་ནི་རྟོག་དཔྱད་མ་ལྟགས།

In the mirror of Sir Dependent Origination  
Mother's face is neither identical nor distinct,  
As if she existed there without ultimate apprehension.  
Crazy as I am, though, I never analyzed this in detail.

ལྷ་སྐྱབ་ལྷ་གྲགས་ཀྱིས་ཞལ་ཆེསས་རྒྱང་བསྐྱར།  
འངས་དཔལ་སྟོང་པོ་ཡིས་བྱ་ཞིག་བཏང་བའི།  
ཐག་རིང་འཚོལ་བ་ཡིས་དཀའ་ལས་བཤོལ་ནས།  
སྟོན་ཅིག་གནས་པ་ཡི་མ་རྟོག་མཐོང་རེ།

The legacy of Nagarjuna and Chandrakirti, strewn upon the winds,  
Was retrieved in full through the deeds of Tsong Khapa-Mañjushrigarbha.  
Thus, the difficult task of prolonged search has been curtailed  
And new hopes stirred of seeing the face of my old Mother  
who was right here with me all along.

ད་ལྟ་རང་རེ་ཡི་སློབ་གསལ་འགའ་ཞིག་  
ཚུགས་སྐྱབ་བདེན་སྐྱབ་སོགས་བརྗེས་ཞེན་བས།  
སྤང་བ་ལིང་ལིང་དེ་རང་སོར་བཞག་ནས།  
དགག་རྒྱ་རུ་ཅན་ཞིག་འཚོལ་བར་སྤང་སྟེ།

There are some bright-minded ones among us nowadays who,  
Being attached to terms such as “steadfast abidance” and “true establishment,”  
Yet leave vibrant appearance right where it is.  
Hence, it seems they're looking for the horn of a hornless beast  
as the object of refutation.

སྐྱིབ་བྲལ་ཨ་མ་ཡི་བཞིན་རས་དེ་ན།  
ལང་ལང་ལིང་ལིང་དེ་ཡོད་སྐད་མི་འདུག།  
གནད་འགག་མ་ཐིགས་པའི་བཤད་བཤད་མང་གུང་།  
ཨ་མ་རྟོག་མོ་དེ་སྟོན་དྲྀགས་འདུག་གོ།

Though giving endless explanations, in short,  
 They fail to unravel the salient points  
 And make no mention of vibrant appearance  
     on Mother's unobstructed face.  
 I fear that old Mother meanwhile is likely to make her escape.

ཡོད་ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱང་ད་ལྟའི་འདི་འདྲའི།  
 རྩོད་རྩོད་འགལ་འདུ་ཅན་ཡིན་ཚོད་མི་སྤང་།  
 བ་མ་མཛའ་བརྩུགས་ཀྱིས་འབྲལ་མེད་བག་ཐེབས།  
 འཇམ་འཇམ་སྲིད་སྲིད་ཞིག་ཡིན་པར་སྤང་ངོ།

Although things do indeed exist, it's not in this  
 Thorny incongruous way that they now appear,  
 For it seems our parents' inseparable relationship  
 Is far more intimate and quite compatible for sure.

བྱེ་མདོ་རྣམ་རིག་དང་ཤར་གསུམ་མཁན་པོས།  
 ཨ་མ་སྤང་ཆེན་གྱི་ཐལ་དཀར་གཟུགས་ལ།  
 བེམ་པོ་འཇུམ་རིས་ཀྱི་རྒྱ་ལྷག་ཁ་པོ།  
 འཛིན་པ་ལྷན་མེད་ཀྱི་སྤྲུའུ་སྦྱོན་པ།  
 གཉིས་མེད་ཚུགས་སྤུབ་ཀྱི་དོམ་བྱ་དར་མའི།  
 ཐ་སྤང་སྤྲ་ཚོགས་ཞིག་འདོགས་པར་བྱེད་ཀྱང་།  
 ཨ་མ་ཚན་མོ་དེ་སྟོར་ནས་འདུག་གོ།

Though scholars of Vaibashika, Sautantrika, and Chittamatra,  
     and the three learned ones of the Svatantrika,  
 Ascribe all manner of terms to the object of negation – let's see:  
 “It has a form like that of a white elephant”;  
 “It is matter with the grin of a lustrous tigress”;  
 “It's a crazy brainless monkey”;  
 “It's a full-grown bear steadfast in its non-duality,” and the like,  
 – Yet our old Mother evades them all.

ས་སྤྱིང་དཀར་འདུག་གི་མཁས་གྲུབ་མང་པོས།  
 གསལ་སྤྱིང་འཛིན་མེད་ཀྱི་རང་གི་རིག་པ།  
 ཀ་དག་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་ཀུན་བཟང་རང་ཞལ།  
 མ་བཅོས་ལྷན་སྤྲེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ།  
 ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་ཁས་སྤངས་བྲལ་སོགས།  
 ལྷ་ཚོགས་ཐ་སྤང་གྱི་ཞལ་པོ་སྤོགས་ཀྱང་།  
 གཤེས་ལུགས་ཐིག་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་ལེགས་པས།  
 མཇུག་མོ་འཇུག་ས་ཏེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཅང་།

Also, even though scholars of the Sakya, Nyingma, Kagyu, and Drugpa traditions  
 Make proclamations using all manner of terms such as:  
 “Self-cognition of the non-apprehended clear-emptiness,”  
 “Samantabhadra’s own face of essential purity and spontaneous presence,”  
 “The innate, uncontrived Mahamudra,” and  
 “Free from assertions of non-existence or existence,”  
 That’s all very well and good if these terms are aptly applied.  
 However, I wonder whether they’re not just putting a finger in their own nose!

།སྤྱི་དོན་མ་བཞིག་པས་སྒོ་ཚུབ་མི་དགོས།  
 །དོན་སྣུ་ལྗེ་གཉིས་རྣམས་དགེས་དགེས་མཛོད་ཅིག།  
 །རང་རིག་མ་ཡིན་ཀྱང་ཚད་གཞལ་འཐད་པས།  
 །རྣམ་རིག་སྣུ་བ་ཀུན་དགེས་དགེས་མཛོད་ཅིག།  
 །རང་མཚན་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་བཟ་བའི།  
 །ཤར་གསུམ་མཁན་པོ་ཀུན་དགེས་དགེས་མཛོད་ཅིག།  
 །གསལ་སྟོང་མི་འགལ་བའི་བཟུང་ཀྱང་ཚོག་གིས།  
 །སྒོབ་བཤད་བརྒྱད་འཛིན་རྣམས་དོགས་ཚུང་མི་དགོས།  
 །ཀ་ནས་དག་ན་ཡང་བཟང་ངན་འཐད་པས།  
 །རིག་འཛིན་ཞིག་པོ་རྣམས་བཟང་ཞེན་མི་དགོས།  
 །བཅོས་ནས་བསྐྱོམ་ན་ཡང་སྤྲོན་སྦྲེས་འཆར་བས།  
 །རྟོགས་སྣུན་ཀུན་པོ་རྣམས་ལྷུ་ཚུགས་མི་དགོས།  
 །ཡོད་མེད་སྒྲོས་བྲལ་དེ་ཁས་སླང་ཚོག་པས།  
 །རྟོག་གི་མགོ་མཁྲེགས་རྣམས་འཚུབ་འཚུབ་མ་བྱེད།

There’s no need to get flustered, Vaibashikas and Sautrantikas,  
 You who propound the substantial existence of external objects,  
 Be happy and take delight!  
 All you Chittamatrins, though there’s no apperception,  
 Be happy and take delight, for there’s still a correct way to measure  
 and validly ascertain reality.  
 Eastern Svatantrika scholars, although things are not established  
 by their own characteristics,  
 You can relax and take delight in the variegated nature of dependent arisings.  
 You who hold the instructions of the Lineage, no need to have the slightest worry  
 For clarity of mind and emptiness are not a contradiction but still supreme.  
 No need to cling to the good, you mystic Nyingma yogis,  
 For, though primordially pure, both good and bad still conventionally apply.  
 You old sages weighted with realizations, no need to get excited,  
 For, through contrived meditation still the innate appears.  
 You rigid Kagyu Drukpa logicians, don’t get so nervous,  
 It’s still best to assert existence and non-existence free of elaborations.

།འོན་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་པ་ཚུང་ན་མས།  
།ཐ་སྐད་སྦྱོར་ཚུལ་ཞིག་མ་མཁུན་ཡིན་སྲིད།  
།ཁོ་བོ་བྱེད་ཅག་ལ་མི་གུས་མ་ལགས།  
།ཕྱི་སྐད་ལྷན་ཅི་བཟོད་པར་མཚོད་ཅིག།

Well then, those of you who are little trained in the scriptural system,  
It's not that I don't have respect for you,  
But maybe you just don't know how to apply conventional terms.  
Anyway, please forgive me if I've caused you any aggravation.

།ཁོ་བོ་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་ཤར་པོ་མིན་ཡང་།  
།པ་མེས་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྟ་པོ་བཟང་པོ།  
།རྟག་སྦྱོར་གུས་སྦྱོར་གྱིས་བཞོན་ཚུལ་མཁས་པས།  
།གཅིག་རྟགས་འཕྲང་ལས་ནི་ཐར་པར་རེད།།

Though I'm no youth endowed with omniscience,  
Still I'm devoted and constant in my scholarly endeavors  
And quite skilled at navigating the intricate waters of our forefathers'  
scriptural system.  
Just so do I hope to liberate others from all peril.

།ཚོལ་དགོས་མི་འདུག་སྟེ་འཚོལ་མཁན་རང་ཡིན།  
།བདེན་པར་མི་ཞེན་དེ་བརྟུན་པ་ཉིད་ཡིན།  
།བརྟུན་པ་མི་འགོག་སྟེ་བདེན་པ་རང་ཡིན་ནོ།  
།ཆད་མིན་རྟག་མིན་ལ་ངལ་གསོས་ཚོག་གོ།

There's no need to search outside, for the searcher himself is what is sought.  
Do not grasp at true nature, for it is a lie.  
And don't refute what is taken for false for that is still conventionally true.  
It's best to rest in what is neither extreme – of nihilism or eternalism.

།ཇམ་མ་མ་མཚོང་ཡང་མིང་ཙམ་ཞིག་གིས།  
།པ་མ་དྲིན་ཅན་དེ་ཡུན་རིང་སྟོར་བ།  
།གན་ན་འདུག་པ་བཞིན་འཕྲད་པར་སྤང་གིས།

Though I've no direct experience of seeing my Mother,  
Through just the mere mention of her name  
It's as if I were meeting right here before me  
My kind parents whom I'd lost for so long.

ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་དེ་བཀའ་དྲིན་ཆེའོ།  
ལྷོ་བཟང་གྲགས་པ་བཀའ་དྲིན་ཆེའོ།  
དྲིན་ཅན་ལྷ་མ་དེ་བཀའ་དྲིན་ཆེའོ།  
བཀའ་དྲིན་བཟོ་ཐབས་སུ་ཨ་མ་མཚོད་དོ།

How extraordinary is the kindness of Arya Nagarjuna and his spiritual sons!  
How magnificent is the kindness of Je Tsong Khapa Losang Drakpa!  
Dearest thoughtful Lama, I have nothing but gratitude for your immense kindness!  
Let me make an offering then of my meditation to the Mother as a way to repay you.

སྐྱེ་མེད་བརྗོད་བྲལ་གྱི་ཨ་མ་རྒན་མོ།  
རིག་པའི་བྱ་རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་འཛོམས་ནས།  
ཀུན་བཟང་སྦྱོད་པ་ཡི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོས།  
ཨ་རྒན་འགོ་བ་ཀུན་གཏན་བདེར་འབྲིད་དོ།

Through the great feast of all these noble deeds  
Gathered by this child of meager wisdom in the encounter with  
His ultimately unborn and inexpressible dear old Mother,  
May she lead all migrators to the state of eternal bliss.

ཨི་མ་ལ་རོལ་བའི་རྩོུ།  
ཨ་འོ་ལ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་བྱོ།  
འོ་ན་ལ་འདི་རུ་བརྟུངས་ནས།  
ཨ་ཏོ་ལ་དགོན་མཚོག་མཚོད་དོ།

E MA!  
How marvelous!  
AH OH!  
I, Rölpe Dorje, dance out of sheer delight!  
Hurray! Now let me beat the drum right here  
As a display of my joy and offering of gratitude  
to those Most Precious Jewels.

---

©Vincent Montenegro, *translator*

